

Óra címe	9. ÖSSZETARTÓ ERŐ VAGY ÉRZÉKETLENNÉ TEVŐ FELÜLET?
Tematikai egység	I. Mi és ők
Kerettantervi kapcsolódás	Különbféle közösségeim: Milyen csoportokhoz tartozom? Mi változott ezen a téren az utóbbi időben? Virtuális közösségben: Milyen okai lehetnek annak, hogy az interneten olyan gyorsan ki tud alakulni egy virtuális közösség? Milyen előnyei és milyen hátrányai lehetnek az ilyen csoportokhoz való tartozásnak? Mi az, amit nem illik vagy éppen veszélyes közreadni magunkról egy internetes közösségi oldalon?
Ajánlott időkeret	45 perc
Az óra anyaga	Az infokommunikációs eszközök használatára épülő kapcsolattartás, gondolatcsere és kreatív írás-alkotás révén – hasznos támogatói lehetnek az anyanyelvi kommunikáció és a digitális kompetencia fejlődésének is.
Az óra közvetlen célja	virtuális közösség, szokás, társadalom, közösség, szükséglet
Előzetes tapasztalat-, tudás-, értékismeret	A közösségi élet alkalmazkodási szabályai. Iskolai és iskolán kívüli közösségekben szerzett személyes tapasztalatok. A virtuális közösségek kapcsolatteremtési módszerei. Önszabályozás: másokra való tekintet; tolerancia – nyitottság, véleményelfogadás. Önértelmezés: önmaga iránti tisztelet; érdeklődő – önfejlesztő magatartás; kételyek megfogalmazása – erkölcsi jó keresése.
Fejlesztendő képességek	Mások tisztelete: fajra, nemre, korra-, származásra való tekintet nélkül; törődés másokkal; konfliktusok békés megoldása; infokommunikációs önuralom, anyanyelv tisztelete. A szocializáció: szabálykövetés, szabálykeresés, nyitottság – segítőkészség, virtuális közösség szabályainak követése. Kritikai gondolkodás fejlesztése: erkölcsi problémák felismerése, érvelés – tudásátadás.
Értékek	udvariasság, tapintat, okosság, igazságosság, mértékletesség, szabadság, türelem, tisztelet, elfogadás

1. A VIRTUÁLIS VILÁG ÉS A VALÓS ÉLET KAPCSOLATA		Értékek: udvariasság, tapintat, odafigyelés, bizalom, önfegyelem, türelem, okosság, igazságosság, tisztelet		Időkeret: 7 perc
TANKÖNYVI KAPCSOLÓDÁS	PEDAGÓGUS FELADATA	ÓRAI MUNKAMENET		
FELADATOK, ILLUSZTRÁCIÓK	BESZÉLGETÉS, ÓRAVEZETÉS	FOGLALKOZTATÁS	KIEGÉSZÍTŐ TARTALOM	MEGJEGYZÉSEK
<p>A világhálónak számtalan pozitív hatása van az életünkben: megkönnyíti a tájékozódást, a kapcsolattartást, sőt a vásárlást. Felmérések bizonyítják, hogy azok, akik használják a virtuális tér kínálta lehetőségeket, nyitottabbak és segítőkészebbek. Ugyanakkor biztosan sokszor figyelmeztettek már benneteket is a születek vagy a tanáraitok arra, hogy óvatosan használjátok a közösségi oldalakat, ne osszatok meg személyes adatokat, árulkodó képeket. Ilyenkor talán úgy gondoltátok, ti sokkal jobban tudjátok, hogyan védhetitek meg adataitokat, mint a felnőttek. Az olvasmányban szereplő lány barátai – tudtukon és akaratukon kívül – megbántják, pedig csak összevissza lájkolnak.</p> <p>Tk. 26. o.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Mit jelenthet a világháló elnevezés? – Hogyan képzelhető el virtuális tér (kibertér)? – Miért van szüksége az embereknek egy valóságon túli életterre? – Hogyan egyeztethetőek össze a virtuális világban megélt élmények és a valóság történései? – Mi jut eszetekbe a manipuláció szóról? – Ti szoktátok-e a társaitokat valamiféle módon befolyásolni? (Milyen módszerekkel?) – Vajon a cél szentesítheti-e az eszközt, hogy a kívánt eredményt elérhesse valaki? – Milyen ismeretek szükségesek a számítógép kezeléséhez? – Mit jelent ebben az esetben? – „A tudás, hatalom.” – Hogyan járult hozzá a robotika kialakításához a számítástechnika fejlődése? 	<p>Hangos olvasás- és szövegértés Olvassák fel a tankönyv bevezető szövegét!</p> <p>Csoportos Milyen területeken használnak rendszeresen számítógépet az emberek?</p> <p>Páros feladat / kiscsoport – Képzeljék el, hogy egy számukra ismeretlen országban ragadnak, de nem ismernek senkit; a nyelvet sem beszélik. Mit lehet tenni ebben az esetben? Lehetőségek pl.: – van internet-elérhetőség, de nem adják oda; – van számítógép, de nincs áram.</p>	<p>A kibertér (angol: cyberspace) a számítógép-rendszerek és hálózatok által alkotott metaforikus tér, amelyben elektronikus adatok tárolódnak, valamint online adatforgalom és kommunikáció zajlik. http://www.mimi.hu/informatika/kiberter.html</p> <p>„a kibertér, olyan háromdimenziós konszenzuális hely, amelyben az információ látható, hallható, sőt tapintható” (William Gibson, a fogalom megalkotója)</p>	<p><u>Az órai munka során itt is több lehetőség közül lehet választani, attól függően, hogyan alakul az óravezetés.</u></p> <p>Az egymás befolyásolására (manipulálására) alkalmazható eszközök: verbális, nonverbális, érzelmi, fizikai stb. A kibertérben a fantázia által létrehívott ötletek gyakran vannak kihatással a valóság élet alakulására is.</p>

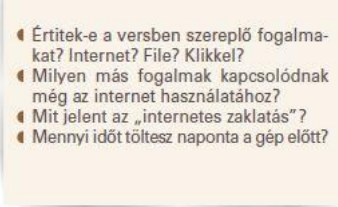

	<ul style="list-style-type: none"> – Milyen szerepet töltenek be a fantasztikus regények írói az emberiség fejlődésében? (pl. Jules Verne, Isaak Asimov, William Gibson) – Miként okozhat károkat a számítógép ismerete? – Miért használják ártó szándékkal néhányan a számítástechnikai ismereteiket? – Hogyan lehetséges, hogy egyeseknek hasznos a „vírusok terjedése”, míg másoknak hatalmas károkat okoznak? 	<p>Csoportos Váljon ketté az osztály! Gyűjtsenek igaz állításokat arról, hogy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a számítógép hasznos segítője az emberek életének; – a számítógép használatának lehetnek káros következményei. 	<p>„Ez idő szerint az életben az a legszomorúbb, hogy a tudomány gyorsabban halmozza fel a tudást, mint a társadalom a bölcsességet.” (Isaak Asimov)</p>	
--	---	---	--	--

Elérni kívánt cél: Az internet alapjainak saját tapasztalataikra való helyezése, és az alapértelmezések megértése. A számítástechnika programozáson keresztül kerül a felhasználókhöz: az alkotó ember is tévedhet; a felhasználók saját ismereteiken keresztül értelmezik az üzeneteket. A helyes és helytelen értelmezése.

2. INTERNETHASZNÁLAT		Értékek: udvariasság, okosság, tisztelet, óvatosság, körültekintés		Időkeret: 8 perc
TANKÖNYVI KAPCSOLÓDÁS	PEDAGÓGUS FELADATA	ÓRAI MUNKAMENET		
FELADATOK, ILLUSZTRÁCIÓK	BESZÉLGETÉS, ÓRAVEZETÉS	FOGLALKOZTATÁS	KIEGÉSZÍTŐ TARTALOM	MEGJEGYZÉSEK
<p>Há valaki keresne, felfentem az internetre Bementem egy file-ba, ez még nem is fájna De ha úgy megviccel, hogy épp rám klikkel Azt én ki nem bírom, lesz belőlem ikon... s kijövök nyomtatásba. (Petőcz András)</p> <p>Tk. 26. o.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Fogalmazzátok meg a versben szereplő fogalmak értelmét! (fájl, klikkel...) – Hogyan kell írni: file – angolosan, vagy fájl – magyar kiejtés szerint? – Mit jelent a Facebook szó? – Miért lett olyan közkedvelt a fiatalok körében? 	<p>Vitakultúra fejlesztése</p> <ul style="list-style-type: none"> – Miért szoktak a nyelvészek stb. vitatkozni a jövővényiszavakkal kapcsolatban? – „<i>Hogyan írjuk, hogyan ejtsük</i>” <p>Közös munkavégzés</p> <ul style="list-style-type: none"> – A Facebook használata és a chatelés előnyeinek 	<p>A chat mint kommunikáció közben is illik az íratlan szabályokat betartani. A személyes chatelés során is a stílus alapján ítélik meg egymást a kommunikáló felek. Érdekes erre is ügyelni.</p>	<p>Az eltérő módon szocializálódott gyerekek között is egyetértés lehet abban, hogy a Facebook hasznos és számukra nagyon (!) fontos. A felnőttek ellenérzéseit nem fogadják el, főleg a korosztályos látásmódkülönbség miatt.</p>

<p>Tk. 26. o.</p> 	<p>– Mi lehet az oka, hogy az egymás közelében tartózkodók is gyakran a Facebook-on keresztül „beszélnek egymással”?</p> <p>– Milyen élmény marad ki az éleletekből, ha csak az internetet használjátok kommunikálásra? (pl. szemkontaktus-, nonverbális kommunikáció stb.)</p> <p>– Miért használnak az emberek jelszót a telefonhoz és az internethez?</p>	<p>és hátrányainak rövid összefoglalása.</p> <p>Egyéni gondolatalkotás</p> <p>– Egy családi fotó mellett egy facebook-os felszabadultabb kép és szöveg alapján:</p> <p>– Miért találják úgy a fiatalok, hogy kamaszkorban nehéz ismerkedni?</p> <p>– Miért osztanak meg magukról olyan fényképeket, amelyeket személyesen szégyellnének?</p>	<p>Kialakult egy rövidített nyelv, amit csak akkor hasznos és illendő használni, ha mindkét fél ismeri:</p> <p>SZVSZ – szerény véleményem szerint</p> <p>NM – nincs mit</p> <p>VMI – valami</p> <p>VKI – valaki</p> <p>TOM – tudom</p> <p>AM – amúgy</p> <p>JAM – igen</p> <p>VOK – vagyok</p> <p>PILL – pillanat</p> <p>MICSI? – Mit csinálsz?</p>	
<p>Elérni kívánt cél: Az interneten keresztül kommunikáló embereket vélt- vagy valós hasonlóságok és különbözőségek hozhatják össze, de a kérdés fogalmazódjon meg, hogy mik lehetnek a szándékai; továbbá az egészséges kétely mindig legyen jelen! Az ismerősök is ügyeljenek arra, hogy bárki láthatja a leírtakat.</p>				
<p>3. INTERNETES ISMERKEDÉS – ÖNISMERET</p>		<p>Értékek: önértékelés, türelem, okosság, előrelátás, tisztelet, udvariasság, tapintat, önfogadás, kíváncsiság</p>		<p>Időkeret: 10 perc</p>
<p>TANKÖNYV TARTALMA</p>	<p>PEDAGÓGUS FELADATA</p>	<p>ÓRAI MUNKAMENET</p>		
<p>FELADATOK, ILLUSZTRÁCIÓK</p>	<p>BESZÉLGETÉS, ÓRAVEZETÉS</p>	<p>FOGLALKOZTATÁS</p>	<p>KIEGÉSZÍTŐ TARTALOM</p>	<p>MEGJEGYZÉSEK</p>
<p>Tk. 26. o.</p> 	<p>– Milyen úton-módon találják meg egymást a fiatalok az interneten keresztül?</p> <p>– Milyen kockázata lehet annak, ha az interneten keresztül ismerkedsz idegenekkel?</p> <p>– Mit kell tenned, ha olyan személy próbál megismerkedni veled, akiről semmit nem tudsz?</p>	<p>Csoportos</p> <p>– Jelenítsenek meg különböző ismerkedési lehetőségeket, de úgy, hogy egymásnak háttal vannak, vagy be van kötve a szemük. Az „arc-talanság” lényeges elem ebben az esetben.</p>	<p>„Társkeresés az interneten: Létezik-e virtuális szerelem?” http://www.mediakutato.hu/cikk/2005_02_nyar/04_tarskereses</p> <p>„A párkapcsolatok kialakulásának megszokott helyszínei (az iskola, a munkahely, a lakóhely és a szabadidős tevékenységek színterei) mellett egyre inkább teret nyer az internet.</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> – Honnan tudhatod, hogy igaz-e az, amit a másik fél állít magáról? – Fontos-e számodra, hogy igazat mondjon/ írjon magáról az internetes beszélgető partnered? – Mit tudsz tenni, ha diáktársaid az interneten keresztül csúfolódnak veled? 	<ul style="list-style-type: none"> – Miért aláznak meg sok osztálytársat-, ismerőst a Facebookon keresztül? <p>Egyéni gondolatalkotás</p> <ul style="list-style-type: none"> – Melyik magyar közmondás utal, az elővigyázatosságra ismeretlen emberekkel szemben? 	<p>Az internetes ismerkedés veszélyei</p> <p>„Messziről jött ember, azt mond, amit akar.”</p>	
--	---	--	--	--

Elérni kívánt cél: Az interneten keresztül való kapcsolattartás előnyei mellett a hátrányok megbeszélése: figyelem felhívás az „arctalanság” mögött rejlő ártó szándék lehetőségére. A közösségi oldalak használati szabályainak betartása fontos, a virtuális világban belüli kommunikáció is az erkölcsös magatartás szabályai szerint történjen.

4. INTERNET – IRODALMI FELDOLGOZÁS		Értékek: önzetlenség, türelem, okosság, igazságosság, elfogadás		Időkeret: 10 perc
TANKÖNYV TARTALMA	PEDAGÓGUS FELADATA	ÓRAI MUNKAMENET		
FELADATOK, ILLUSZTRÁCIÓK	BESZÉLGETÉS, ÓRAVEZETÉS	FOGLALKOZTATÁS	KIEGÉSZÍTŐ TARTALOM	MEGJEGYZÉSEK
<p>Leiner Laura: A Szent Johanna gimi 4. (részlet) Tk. 95–96 o.</p> <p>Mi a véleményed arról, amit az osztálytársak csináltak? Miért felelőtlenység mások nevével visszaélni?</p> <p>Tk. 26. o.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Melyik korosztályról szól a történet, és kik a főszereplők? – Mire használják a történetben a fiatalok az internetet? – Hogyan „bánnak el” Renivel? – Mennyire tudatosul bennük, hogy Renivel szemben becstelenül viselkednek? 	<p>Szerepjáték</p> <ul style="list-style-type: none"> – Játssza el néhány tanuló nagyon röviden: a tanár számon kéri a tanulóktól a házi feladatot. (Derüljön ki, hogy mindenkié teljesen egyforma; <i>miért?!</i> – mert a Facebook-ra valaki felvette, de rosszul csinálta 	<p>Squash = fallabda. http://sportgeza.hu/sport/sportiskola/2009/12/11/mi_az_a_fallabda_es_mire_jo/</p>	<p>Indokolt lenne az órai munka gördülékenyebbé tétele miatt előre elolvasatni a gyerekekkel a szöveget, vagy az órán tanári felolvasás alapján feldolgozni, hogy időt takarítsanak meg.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – Miért „nyomi” az a személy, aki engedi lemásolni a munkáját? – Reni sem volt korrekt a többiekkel szemben. Miért? – Hogyan lehet jóvátenni, ha valakit akarva – akaratlanul megaláztok? Mindig jóvá lehet tenni? – A fizikai bántalmazásnak (pl. ütővel ütni a másikat) milyen következményei lehetnek? – Mitől függ, hogy jó-nak vagy rossz-nak ítélnék-e meg az ismerőseid? – Hogyan lehet a jó emberből rossz? – Honnan tanulhatjátok meg, hogy miként illik / kell másokkal szemben viselkedni? 	<p>meg, ebből jött rá a tanár, hogy nem önálló munka.)</p> <p>Egyéni gondolatalkotás</p> <ul style="list-style-type: none"> – Miért adnak fel a tanárok házi feladatot? – Mennyi tudásbeli haszna van, ha más munkáját másolja le valaki? – A jó nincs meg a rossz nélkül: ez a viszonylagosság alapja. <p>Vitakultúra fejlesztése</p> <p>Mit köszönhetnek az idősebb korosztálynak? Mit „kaptak” annak érdekében, hogy most mindenhol elérhető legyen az internet?</p>	<p><i>„Úgy viselkedj másokkal szemben, ahogy szeretnéd, hogy mások veled szemben viselkedjenek.” (Voltaire)</i></p>	<p>A főszereplő lány (Reni) rendezett anyagi körülmények között élő családból származhat (notebook-ja van, konditerembe és fallabdázni jár), az iskolában ő készíti a suliójságot, tehát szorgalmasabb lehet az átlagnál... A stréberség félreértelmezéséről lehet néhány szót ejteni: a tanulással szerzett okosság ne legyen szégyellni való! Az iskola az ő „munkahelyük”, ahol a tanulás a „munkájuk”, az internet segítheti a feladatvégzést, de csak, ha jó célra használják. Ugyanakkor a főszereplő lány sem korrekt, mert elvette a lehetőséget a többiektől, hogy a házi feladat megoldása közben megértsék-, megtanulják a leckét.</p>
<p>Elérni kívánt cél: A virtuális világ kommunikációja is az erkölcsös magatartás szabályai szerint történjen. Különbségtétel a valódi és virtuális társas kapcsolatok természete között, különböző kisközösségekbe való beilleszkedési szabályok elfogadása.</p>				

ÖSSZEGZÉS – „Z GENERÁCIÓ”		Értékek: önzetlenség, türelem, okosság, igazságosság, elfogadás		Időkeret: 5 perc
TANKÖNYV TARTALMA	PEDAGÓGUS FELADATA	ÓRAI MUNKAMENET		
FELADATOK, ILLUSZTRÁCIÓK	BESZÉLGETÉS, ÓRAVEZETÉS	FOGLALKOZTATÁS	KIEGÉSZÍTŐ TARTALOM	MEGJEGYZÉSEK
<p>Mit értünk azon, hogy a mai gyerekek a Z generációhoz tartoznak?</p> <p>Tk. 27. o.</p>	<p>– Hogyan viselkedtek azokkal szemben, akik nem ismerik annyira a számítógép használat rejtelseit, mint ti? (pl. nagyszülők, egyes tanárok)</p> <p>– Mit jelenthet a „Z generáció” kifejezést?</p> <p>– Mit gondoltok, miért van rájuk nagy hatással a digitalizált világ?</p> <p>– Mit jelenthet a <i>digitális bevándorló</i> és a <i>digitális bennszülött</i> kifejezés?</p> <p>– Ti vajon melyikbe tartoztok? Miért gondoljátok így?</p>	<p>Egyéni gondolkodtatás</p> <p>– Az órai munka összefoglaltatása, a Z generáció rövid megbeszélése alapján.</p>	<p>http://www.intergeneracio.hu/</p> <p>X, Y, Z: Generációk a világháló vonzásában (Interjú Tari Máriával)</p> <p>***</p> <p>A bevándorló és a bennszülött kifejezést már ismerhetik irodalmi vagy történelmi ismereteik alapján.</p> <p>Amerika bevándorlói</p> <p>Gyűjtőmunka</p> <p>Tk. 27. o.</p>	<p>„Hogyan hívhatnánk napjaink ‘új’ diákjait? (...) a legtalálóbbr és leghasznosabb kifejezés rájuk a <i>digitális bennszülöttek (Digital Natives)</i>. Diákjaink ‘anyanyelvi szinten’ beszélnek a számítógépek, videojátékok és az Internet digitális nyelvét. A megkülönböztetés lényege: A digitális bevándorló, tanulása során alkalmazkodik a környezetéhez – mint minden bevándorló, egyesek jobban mint mások -, de bizonyos mértékig mindig megtartja ‘akcentusát’, azaz fél lábbal a múltban él. (...) Az idősebb generáció másképpen szocializálódott, mint gyermekeik, és most tanulja az új nyelvet; és az a nyelv, amelyet életünk során később tanulunk meg, agyunk más részében raktározódik.” (Marc Prensky)</p> <p>http://htmlinfo.hu/tarhaz/digitalis-bennszulottek-1-resz/</p>
<p>Elérni kívánt cél: A humánus magatartás és az önkritika jelenjen meg a környezeti visszajelzések egységében. Ismerjék fel a jóra ösztönző, illetve a romboló hatású személyiségjegyeket az internetes kapcsolattartás közben. A világháló előnyeit élvezzék ki: kulcsszavak segítő jellege, elektronikus gyűjtőmunka stb. Legyenek tisztában a közösségi oldalak esetleges veszélyeivel. A közösségi oldalakon megjelenő agressziót hárítsák el!</p>				

HÁZI FELADAT! (LEHETŐSÉGEK)			
<p>A következő órára készülési lehetőség.</p> <p>Az internet segítségével gyűjtsetek különféle információkat a Kárpát-medencében élő emberek múltjáról- és jelenlegi életviteli szokásairól!</p> <p>Keressetek érdekes leírásokat a környező országokban élő fiatalok életéből!</p> <p style="text-align: center;">***</p> <p>Írjanak egy mesét a gyerekek (pl. alsósok számára) az internetről! (Pl. <i>Az internet manó viszontagságai</i> stb.)</p>		<p>- Készítsenek egy digitális tablót az érdekesebb hírek-, fényképek alapján!</p>	<p>Kapcsolódó könyvek, filmek, weboldalak</p> <p>Tk. 27. o.</p> <p>Hasznos a saját gondolatok alapján történő munkavégzés, ahol nem befolyásolják egymást, és az órai munkát is át-gondolhatják újra.</p>
<p><i>Az óravázlatot összeállította: Hajduné Tölgyesi Livia / OFI – 2014. november</i></p>			